

UDĚLEJ(TE) NĚCO PROTI INTOLERANCI!

9. listopad, Mezinárodní den proti fašismu a antisemitizmu

O ČEM JE TATO KAMPAŇ?

Nenávist a intolerance mají v Evropě silné kořeny. Některé jsou neviditelné pro většinu lidí, kteří chtějí zůstat lhostejní a nevědomí. To je jedním z důvodů, proč uchováváme v paměti holokaust; abychom lidstvo uchránili hrůz a barbarství.

9. listopad 1938 byl prvním krokem k vyvraždění židovských Evropanů. Až 2500 úmrtí lze přímo či nepřímo připsat pogromu „Křišťálová noc“. V četných německých městech bylo poničeno více než 8000 židovských domů a obchodů. Bojůvky SA i civilové ničili budovy kladivý a krumpáči, zanechávajíce ulice pokryté střepy z rozbitých oken a výkladů. Mnoho židů bylo ubito, 30 tisíc občanů posláno do koncentračních táborů, 1668 synagog bylo zničeno a dalších 267 podpáleno. Holokaust byl nejtemnější hodinou evropských dějin. Šlo o smrt jako průmysl, o zničení nejen lidského života, ale též esence lidství, uskutečněné s barbarstvím, jaké si stěží lze představit. Nedávné události v dějinách Evropy by nás měly přimět chápat a zapamatovat si především to, že holokaust nezačal koncentračním táborem. Začal cihlou hozenou do výkladu židovského krámu, znesvěcením synagogy, výkřiky nenávisti v ulicích s tichou

akceptací a podporou širokou většinou společnosti.

Pravicový extremismus je nyní na vzestupu na celém kontinentě. Zločiny z nenávisti vůči zranitelným lidem přecházejí do permanentní a neviditelné Křišťálové noci. Oficiální i neoficiální zprávy ukazují, že počet takových zločinů v posledních letech enormně vzrůstá. Podle Přehledu o evropské zločinnosti a bezpečnosti Agentury základních práv EU zažilo v roce 2004 nějakou formu trestného činu z nenávisti 9 milionů lidí v 18 evropských státech. Extrémně pravicové politické strany získávají vliv a dostávají se do demokratických institucí. Podle zpráv Ligy proti pomluvám (Anti-Defamation League) vyjadřuje spousta Evropanů protižidovské postoje a cituje klasické spiklenecké teorie, jež museli židé snášet po staletí. Zdá se, že lekce minulosti nejsou dost bolestné, abychom se vyvarovali intolerance v současnosti. Evropští občané musí tedy čelit nenávisti a intoleranci s velkou rozhodností.

UNITED zmapoval situaci v Evropě a považuje ji za nesmírně vážnou. Několik členských organizací UNITED úzce spolupracuje na poli analýzy současných trendů rasizmu, antisemitizmu a pravicového extremismu v Evropě a vyměňují si účinné metody, jak zacházet s těmito nebezpečnými hrozbami. Rasismus a antisemitismus nejsou ideologicky legitimní. Jsou zločinem a musí se jim čelit jasnou a přísnou legislativou. Takže spojme síly a vybudujme silné hnutí schopné boje s intolerancí ve všech jejích formách!

ZAPOJ(TE) SE DO HNUTÍ!

Co můžete dělat

Síť UNITED organizuje každoročně kolem 9. listopadu celoevropskou kampaň na paměť pogromu „Křišťálová noc“, na protest proti intoleranci a za lepší budoucnost založenou na toleranci a respektu. Síla těchto kampaní UNITED je v účasti rozrůzněného evropského hnutí proti rasizmu a intoleranci na společné akci za použití společného tématu a hesla.

Používáme různé přístupy a metody a máme společnou vizi porozumění a míru mezi kulturami. Tento plakát je vytištěn jako podpůrný nástroj, který můžete použít pro akce své vlastní kampaně. Můžete zorganizovat různé typy akcí jako veřejné diskuze, setkání s očitými svědky, demonstrace, vzpomínkové akce, konference, výlep plakátů, tiskovou besedu, kulturní podniky a mnoho jiného.

Přidejte se ke kampani!

▼ Ujistěte se, že vaše akce bude zahrnuta do Evropského seznamu akcí! Informujte UNITED o své plánované akci (název, datum, téma, místo) a jménu, adrese a kontaktní osobě své organizace.

▼ Použijte tento plakát! Objednejte si max. 100 ks zdarma z kanceláře UNITED.

Plánování akce v rámci kampaně

Mějte na paměti, že většina akcí je organizována nízkorozpočtově, takže „nějsou peníze“ nemusí znamenat „nebude akce“. Důležité je, abyste do cílů své akce zahrnuli ochranu a podporu obětí fašizmu a

antisemitizmu. Využijte náš informační leták „Get Active – Jak zorganizovat akci?“. Podívejte se na www.unitedagainstracism.org pod 'publications'.

Praktické tipy

▼ Začněte s přípravou akce včas.

▼ Buďte v kontaktu s kanceláří UNITED v Praze, abyste svoje nové nápady šířili do celé sítě a poskytovali jí aktuální informace.

▼ Využijte prostředky, které už ve své organizaci máte.

▼ Promyslete si poselství, které chcete sdělit, a jaký výstup očekáváte (krátkodobý/dlouhodobý)?

▼ Poohlédněte se po partnerech a spojenečtvích – případně i mimo sféru neziskových organizací (školy, obce, komunitní či církevní skupiny).

▼ Zapojte co nejvíc lidí již do příprav (dobrovolníky, partnery) a rozdělte úkoly.

▼ Vězte, že si můžete objednat materiály pro kampaň u UNITED zdarma.

Čím vám může pomoci UNITED

▼ UNITED vydá zvláštní Kalendář akcí, které se uskuteční po celé Evropě. Ten vám pomůže navázat kontakty a generovat nápady. Je pravidelně aktualizován na naší webové stránce:

www.unitedagainstracism.org pod 'campaigns'.

▼ Zavolejte UNITED, nemůžete-li najít pro své akce partnera. Můžeme vědět o jiných NNO ve vašem okolí, které něco připravují.

▼ Pošleme tiskovou zprávu všem organizacím v síti UNITED a všem důležitým evropským tiskovým agenturám, novinám atd. Novináři, kteří chtějí znát více o konkrétních

akcích, budou odkázáni na organizace, které je pořádají v místech. Po 9. listopadu vypracuje UNITED celoevropskou zprávu, v níž bude uvedeno co nejvíce akcí, které proběhly.

Čím můžete pomoci UNITED vy

Pomožte nám získat vzrušující zprávy pro média! Ohlaste nám svoje akce, předem nám pošlete pozvánky, letáky a plakáty! Pošlete nám svoje kontakty na média! Pomožte nám, aby tisková zpráva byla co nejuplněnější – zajistěte, aby v ní byla i vaše akce! Posílejte nám zprávy, reportáže, novinové výstřižky, fotografie atd. hned po uspořádání akce!

Příklady dobrých akcí

Vzestup intolerance v Evropě ukazuje, že je nutné potírat toto vzrůstající nebezpečí prostřednictvím akcí občanské společnosti. Několik takových akcí a metod bylo vymyšleno a realizováno různými organizacemi. Mohou sloužit jako příklady dobré praxe v řešení problémů rasizmu, antisemitizmu a pravicového extremismu. Zde jsou některé úspěšné příklady:

▽ Vzdělávací akce „Křišťálová noc – už nikdy“ (Rusko)

Kampaň ke Křišťálové noci v rámci Mezinárodního týdne vzdělávacích akcí se koná od roku 2004 ve více než 15 oblastech Ruska. V týdnu od 9. do 16. 11. organizuje několik NNO akce, např. filmové minifestivaly s následnými diskuzemi, průzkumy mínění mládeže o toleranci a šíření antifašistických citátů v projektu Epigraf, aby přiměly mladé lidi

dovědět se o tom i o kampani více. Veškeré výsledky kampaně se zveřejňují v tištěné i elektronické podobě a šíří se přes Mládežnické hnutí lidských práv, které má přes 1000 individuálních i kolektivních korespondentů v Rusku, státech bývalého SSSR a v Německu.

Více informací: www.9-november.hrworld.ru

▽ Školní výuka o holokaustu (Španělsko)

Popírání holokaustu je nástroj používaný pravicovými extremisty k získávání vlivu v Evropě. Znalosti o minulosti jsou předpokladem prevence zločinů proti lidskosti. Proto je výuka o holokaustu nejlepší metodou varování před ničivým potenciálem nenávisti. Hnutí proti intoleranci organizuje každý rok ve Španělsku workshopy v 1500 školách. Ty mají rozvinout soucit s oběťmi holokaustu soustředěním se na osobní příběhy, osvětou o starých i nových formách antisemitizmu a motivováním studentů, aby se aktivně zapojili do projektů, demonstrací a performací. Metody: výklad o antisemitizmu a jeho historických kořenech; ilustrace nejvýznamnějších stereotypů; promítání dokumentárních videí a diskutování argumentů pro účinné vyvracení těchto fám.

Více informací: www.movimientocontralaintolerancia.com

▽ Budování koalic a sítí (Německo)

Sítě a partnerství mezi NNO a dalšími aktéry jsou zásadní pro

dosažení trvale udržitelného účinku proti intoleranci. Kulturní byro Sasko, německá NNO, od roku 2001 iniciovala, radila a koordinovala lokální síť zahrnující každého, kdo je schopen a ochoten bojovat proti pravicovému extremismu a násilí z nenávisti, jakož i za posílení demokratických hodnot ve svém okolí. Členové sítě pocházejí z občanské společnosti, státních orgánů i ze soukromého sektoru a zahrnují místní spolky, politiky, úřady, starostu, farnost, policii školu, kluby mládeže, firmy a mnoho dalších. Kooperace mezi všemi partnery vytváří synergie tím, že se propojí různé schopnosti a dovednosti. V tomto procesu přenáší Kulturní byro relevantní informace o místních extremistických strukturách a nenávistných skupinách, dává rady pro vypracování specifických protistrategií a dodává konkrétní nástroje, kterými lze nastartovat akce proti krajní pravici v regionu.

Více informací:
www.kulturbuero-sachsen.de

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Datum 9. listopadu má zvláštní význam, neboť oživuje památku na každou jednotlivou osobu zavražděnou nacisty. Pogrom Křišťálová noc je symbolickým začátkem holokaustu, nejtemnější představitelnou noční můrou, v níž bylo zavražděno 6 milionů židů spolu s 5,5 milionem „nepřátel Říše“: kriminálníky a „asociály“, mentálně postiženými, homosexuály, členy různých náboženských komunit, politickými „zločinci“ jako komunisty

a socialisty, uprchlími španělskými republikány a menšinami jako Romové. Holokaust byl trvalý a plánovaný od počátku nacistického režimu. Dlouhá historie antisemitizmu v Německu a Evropě měla mimořádně silné kořeny v myslích lidí a sociálním chování, takže semínka nenávisti byla prvním krokem k nacizmu. Lhostejnost a politika usmiřování byly a vždy budou jedním z nejlepších spojenců nenávisti a intolerance.

I když Evropa prožila v minulém století zkušenost s diktaturou, dnes má opět důvody ke znepokojení. V minulých letech silně vzrostl počet neonacistů a pravicových extremistů v celé Evropě za použití nových, promyšlených metod vyjadřování v politických strukturách, sociálních hnutích a subkulturách. Ač formy akcí mohou být v každé evropské zemi odlišné, mají některé společné tendence:

▼ **Neonacisté si vybudovali síť propojené navzájem po Evropě.**

Síť neonacistů a pravicových extremistů vznikají formálními i neformálními cestami a šíří svou ideologii po celé Evropě. Na počátku roku 2007 založili poslanci různých krajně pravicových stran ze západní a východní Evropy vlastní frakci „Identita, tradice, suverenita“ v Evropském parlamentu. Jiným aspektem tohoto jevu je vzájemná účast na demonstracích a pochodech, jako se stalo např. v Drážďanech u příležitosti 60. výročí bombardování města spojenci v roce 1945, kde se neonacisté z celé Evropy sešli ke „smutečnímu pochodu“.

▼ **Pravicový extremismus se usadil ve stranické politice i v subkultuře.**

V řadě Evropských států jdou krajně pravicové strany do voleb, získávají křesla v parlamentech a dokonce ve vládách. Kromě toho existují komerční distribuční struktury pro hudbu, oblečení, nálepky a fanziny šířící rasistický a nacionalistický obsah. Z prodeje výrobků je na „trhu nenávisti“ enormní finanční zisk. Také koncerty a festivaly se používají k propojování pravicových extremistických hnutí po celé Evropě a k získávání dalších příslušníků těchto hnutí.

▼ **Počet zločinů z nenávisti je po celé Evropě na vzestupu.**

Jak oficiální data, tak údaje NNO ukazují ohromný nárůst těchto trestných činů. V Rusku bylo do konce května 2007 oznámeno 30 vražd z nenávisti (SOVA Centr). Oficiální data ve Velké Británii hlásí téměř 60 000 rasistických incidentů za rok 2005. Spolkový úřad na ochranu ústavy zaznamenal 1047 politicky motivovaných extrémně pravicových násilných činů v Německu za rok 2006. Ve Španělsku bylo hlášeno kolem 4000 nenávistných zločinů a přestupků ve 200 městech (Hnutí proti intoleranci).

▼ **Násilné nenávistné skupiny útočí stále více na nové cílové skupiny.**

Neonacisté a pravicoví extremisté zaměřují své násilné útoky na širší spektrum zranitelných kolektivů včetně migrantů, homosexuálů, antirasistických aktivistů, bezdomovců a mládeže patřící k nepravickým extremistickým

subkulturám. Tak vznikají čtvrti „tam nechodit“, jež dominují sociálnímu prostředí a vytvářejí ovzduší strachu a ztráty bezpečí.

▼ **Pravicoví extremisté a politické debaty jsou v alarmujícím propojení.**

Úspěšná taktika krajně pravicových extremistických skupin a stran k získávání sympatizantů a následovníků musí do své politické agendy zahrnout řadu otázek, které zajímají střed společnosti a dokonce řeší sociální problémy a globalizaci. Také však opačně: populistické argumenty, jež šíří v první řadě pravicoví extremisté, došly sluchu u demokratických politických stran a médií. Příkladem tohoto varujícího ohrožení demokratických hodnot je tzv. „Ruský projekt“ většinové strany v Dumě „Jednotné Rusko“. Vytvořením specifické webové stránky zabývající se výlučně zločiny proti Rusům a spojující je s populistickými debatami o vlastenectví tato strana onu rétoriku legitimizovala.

DEFINICE

▼ **Antisemitizmus**

Antisemitizmus znamená předsudky vůči židům. Antisemité se mylně domnívají, že židé se zásadně liší od jiných lidí, že chtějí ovládnout svět a že se toho pokoušejí dosáhnout pomocí celosvětového spiknutí. Tato forma xenofobní netolerance vede k diskriminaci jednotlivců i k persekuci židů jako skupiny. K nejstrašnějšímu projevu antisemitizmu došlo po nástupu Hitlera k moci s nacistickou ideologií rasové čistoty. Miliony židů deportovaných ze všech zemí pod

německou kontrolou zahynuly v koncentračních táborech za holokaustu. Antisemitismus však nezačal ani neskončil holokaustem. Je hluboce zakořeněn v evropské kultuře a stále se projevuje.

▼ **Pravicový extremismus**

Ideologie pravicového extremismu má kořeny v nacionalismu a rasizmu. Je ovládána myšlenkou, že etnická příslušnost k národu nebo rase má pro jednotlivce nejvyšší význam. Všechny ostatní hodnoty a zájmy, včetně občanských a lidských práv, jsou tomu podřízeny. Pravicoví extremisté propagují politický systém, v němž se stát a lidé slévají – coby přirozený pořádek věcí – do jedné entity („ideologie etnické komunity“). To má ovšem za následek anti-pluralistický systém, nenechávající prostor pro demokratické rozhodovací procedury a akceptuje násilí jako legitimní metodu dosažení politických cílů. (www.verfassungsschutz.de)

▼ **Fašismus**

Fašismus je násilně reakční krajně pravicové politické hnutí, které se projevuje až formou otevřeně teroristické diktatury. Získává podporu ve všech vrstvách společnosti zejména v dobách politické a ekonomické krize, ničí demokratické svobody a diskriminuje příslušníky specifických (etnických) menšin a lidi s odlišnými názory. Fašisté věří ve spravedlivé vládnutí silného muže místo parlamentní demokracie. Fašismus staví na silném nacionalismu, který se často zvrhává v rasismus. Nejkrutější formou fašismu byla nacionálně-socialistická (nacistická) diktatura

v Německu (1933-1945), ale to zdaleka není jediná fašistická diktatura v dějinách. Slovo 'fašismus' bylo raženo italskou Mussoliniho diktaturou. Často mluvíme o Fašismu s velkým F, když mluvíme o této specifické ideologii v tomto specifickém historickém kontextu a o 'fašismu', pokud mluvíme o generické 'rodině ideologií'. Ti, kdo v ni věří dnes, jsou nazýváni 'neofašisty'.

▼ **Zločiny z nenávisťi**

Zločiny z nenávisťi jsou trestné činy, jak proti osobám, tak proti majetku, kde oběť, místnosti či jiný terč útoku byly vybrány pro svou skutečnou nebo domnělou příslušnost, náklonnost, podporu, členství či spojení se skupinou definovanou svou rasou, národním či etnickým původem, jazykem, barvou, náboženstvím, pohlavím, sexuální orientací, fyzickým či mentálním postižením, věkem, politickou příslušností nebo sociálními okolnostmi. Jde o útok na osobu, ale zároveň na její identitu.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Evropské zdroje

- ▼ UNITED for Intercultural Action
www.unitedagainstrasizm.org
- ▼ Dům Anne Frankové Amsterdam
www.annefrank.org
- ▼ Archiv evropského odporu
www.resistance-archive.org
- ▼ Památník a museum Osvětim-Březinka: www.auschwitz-muzeum.oswiecim.pl

Další užitečné zdroje

- ▼ Anti-Defamation League (Liga proti pomluvám)
www.adl.org

- ▼ USA Muzeum a památník holokaustu
www.ushmm.org
- ▼ Středisko pro novou komunitu
www.newcomm.org
- ▼ Stephen Roth Institute
www.tau.ac.il/Anti-Semitism
- ▼ Yad Vashem
www.yadvashem.org

CO JE UNITED?

UNITED for Intercultural Action je celoevropská síť proti nacionalismu, rasizmu, fašismu a na podporu migrantů a uprchlíků. Přes 560 organizací nejpestřejšího spektra ze všech států Evropy, spolupracují na společných akcích jako jsou celoevropské akční týdny a kampaně. Organizace podobného smýšlené mají příležitost se setkávat na konferencích a realizovat specifické projekty. UNITED je a zůstane nezávislý na všech politických stranách, organizacích a státech, ale vyhledává aktivní kooperaci s dalšími antirasistickými iniciativami v Evropě. Dostává informace od více než 2000 organizací a rozesílá materiály cca 2200 skupinám po celé Evropě. Dejte nám vědět, máte-li zájem se zapojit! A připište si UNITED do seznamu svého rozesílače!

CO JE DUHA?

Duha je občanské sdružení, které již od roku 1989 nabízí na principech zážitkové pedagogiky dětem a mladým lidem pestrou paletu aktivit. Jejím posláním je všestranný a harmonický rozvoj osobnosti. Toto poslání naplňuje ve více než 4 000 členů v devadesáti člancích působících ve všech krajích České republiky.

Duha má úspěšné projekty pro děti z dětských domovů, programy pro neorganizované děti a mládež, podporu participace, rozvíjení dobrovolné služby a organizování workcampů pro mladé lidi. Má významné postavení v českých i mezinárodních organizacích. Přínos Duhy pro život dětí a mladých lidí oceňuje i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, když pro roky 2004 až 2010 udělilo Duze titul „Organizace uznaná MŠMT pro oblast práce s dětmi a mládeží“. Integrace dětí odlišných věkových a sociálních skupin bez ohledu na zdravotní handicap je pro dužiny přirozená; připravují programy pro děti z dětských domovů, romské děti, děti z oblastí s vysokou nezaměstnaností či s nízkou dopravní obslužností. Některé dužiny provozují nízkoprahové kluby či kluby s kulturním a sportovním programem.

Duha znamená nejen pestrost barev, ale i názorů a ideálů, které existují vedle sebe, vzájemně se tolerují a respektují. To je vyjádřeno hlavní ideou Duhy: **přátelství rozrůzněných**. Tzn. i výchovu proti rasismu, fašismu, antisemitismu a xenofobii. Proto Duha podporuje i síť UNITED for Intercultural Action.

PROJEKT “OBČANSKÁ SPOLEČNOST PROTI PRAVICOVÉMU EXTREMIZMU”

Odpovědí na znepokojivý nárůst hluboce zakořeněného rasizmu, antisemitizmu a pravicového extremismu v Evropě je nový projekt UNITED “Občanská společnost proti pravicovému extremismu – Vývoj nových strategií celoživotního učení

pro NNO”, který se realizuje v rámci vzdělávacího programu EU pro dospělé Grundtvig. Devět partnerských organizací ze sítě UNITED ze západní i z východní Evropy v tomto projektu úzce spolupracuje na analyzování projevů, forem a strategií pravicového

extremizmu v Evropě, sdílení koncepcí, jak zacházet s narůstajícím vlivem krajně pravicových organizací a aktérů v různých státech a nacházení přenositelných metod potlačování extrémní pravice na místní a regionální úrovni.

Partnery projektu jsou

- ▽ UNITED for Intercultural Action, www.unitedagainstrasizm.org
- ▽ ARI sdružení imigrantů Rieti – Itálie, www.ariweb.it
- ▽ Duha – sdružení dětí a mládeže – Česko, www.duha.cz
- ▽ Kulturbüro Sachsen – Německo, www.kulturbuero-sachsen.de
- ▽ Ľudia proti rasizmu – Slovensko, www.rasizmus.sk
- ▽ Master on Immigration Program, Univerzita Benátky – Itálie, www.unive.it/masterim
- ▽ Movement Against Intolerance – Španělsko, www.movimientocontralaintolerancia.com
- ▽ MTP Oradea – Rumunsko, www.mtporadea.ro
- ▽ Nigdy Wiecej – Polsko, www.nigdywiecej.org
- ▽ Norwegian’s People’s Aid – Norsko, www.antirasisme.no



Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas a přírodu
Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
telefon: 234 621 374, 375 (i fax), 471
e-mail: duha@duha.cz, <http://www.duha.cz/>,
<http://www.trochujinak.cz/>, <http://www.participace.cz/>,
<http://www.zamecek.net/>



Informace obsažené zde nereflektují vždy stanoviska a názory našich sponzorů. Sponzoři nejsou odpovědni za jejich možné používání. Tato publikace je součástí projektu “Občanská společnost proti pravicovému extremismu” financovanému a umožněnému též díky podpoře programu EU **Grundtvig**.



Education and Culture

Socrates

Grundtvig